

Docela nedávno ještě můj život vypadal stejně jako život každé jiné chobotnice. Obyvatelé moře se věnují především otázce, kdo koho sežere. Někteří mí sousedé neřešili celý den prakticky nic jiného. Existují jistá pravidla... I v moři žijí vegetariáni — kapustňák nebo kareta obrovská maso zrovna nemusí. Máme v hlubinách oceánu i pár extra vybíravých jedinců, kterým nechutná skoro nic. V zásadě ale platí, že čím jste menší, tím víc kolegů si na vás brousí zuby.

Nebylo proto jednoduché si tam mezi ostatními živočichy kromě potravy najít i přátele. Naučila jsem se obstarávat si zábavu spíš sama. Sbírala jsem věci a zkoušela, k čemu se dají použít. Stavěla jsem různá obydlí. Studovala jsem. Luštila jsem polorozmočené knihy a časopisy o všem možném a musím přiznat, že v některých pošmournějších dnech jsem netoužila po ničem jiném než žít jako lidé. Často jsem plavala až na hladinu, abych se koukla alespoň na loď, co pluly kolem. Občas jsem zahlédla někoho na palubě a představovala jsem si, jaké to je, být člověkem.

Možná si myslíte, že hluboko pod hladinou moře jsou jen chalupy, řasy a nádherné korálové útesy. Cha! Dříve to tak nejspíš bylo. Ale dnes se v moři skoro nedá hnout. Je plné potrhaných rybářských sítí, peněženek i s penězi a s různými kartičkami, plastových lahví, rozbitých mobilů, vyhozených hraček, kartáčků na zuby, kancelářských židlí, autosedaček... a narazit na pravý korálový útes je čím dál obtížnější. Na jednu stranu jsem byla samozřejmě ráda, že mám pořád co objevovat. Hned mi došlo, že všechny ty dokonale předměty z úžasných materiálů vyrobili lidé. Mořští živočichové by se na něco takového nikdy nezmohli. Ale zároveň mi pořád vrtalo hlavou, odkud se všechny ty věci berou. Proč je lidé posílají zrovna do hlubin oceánu? Chtějí nám tím něco říct? Zvednout naši životní úroveň? Nebo se snad pomátli? Kromě mě tenhle neustálý přísun polorozbitých dárečků totiž nikdo nedovedl ocenit: víte, rybám to opravdu moc nepálí a zhltnou všechno, na co narazí... Nacpou si břicho plastem a pak se potácejí po moři a diví se, že jim je zle. Už jste někdy zkoušeli povečeřet kromě špaget s kečupem i talíř a vidličku a nadrž igelitovou tašku? Varuju vás, nedělejte to!

Přes den jsem měla v moři pořád spoustu práce. Musela jsem si obstarávat jídlo, opravovat svoje obydlí, a hlavně se nenechat nikým sníst. Večer jsem si pak zpravidla vytáhla nějaký časopis ze staré vyhozené lednice, namíchala jsem si koktejl do prasklého kelímku a četla jsem. Oblíbila jsem si hlavně komiksy a přírodovědné magazíny. O lidských stvořeních jsem věděla zatím jen to, co jsem vyčetla z jiných knih.

Planetu Zemi momentálně obývá jediný lidský druh, který sám pro sebe vymyslel označení člověk moudrý — homo sapiens. Přijde mi to trochu nafoukané. Každopádně tito moudří lidé, mezi které pravděpodobně patříte i vy, se vyvinuli z opic a jsou to všežravci. Od zvířat se člověk moudrý liší například tím, že nosí oblečení. Mláděta se nazývají děti a vychovat je trvá prý někdy i déle než 18 let! Dospělí lidé zřejmě tráví spoustu času bádáním. I pro ty nejnicotnější tvory v oceánu jsou ochotni vymyslet latinský název a pítvat se v tom, jak a proč žijí. O nás chobotnicích mají lidé samozřejmě vysoké mínění, což vyplývá i z následujícího odborného článku, který ke mně doplnul nevím odkud:

CHOBOTNICE MAJÍ OHROMUJÍCÍ INTELEKT

(To můžu potvrdit!)

Na téma inteligence chobotnic byly popsány už stohy papíru. Tito mořští hlavonožci nás stále překvapují tím, čeho všeho jsou schopni. Chobotnice mají mezi bezobratlými zdaleka největší mozky. (Je to tak.) Podle předních světových vědců to občas vypadá, jako by každé z osmi chapadel mělo vlastní rozum. (Možná i dva.) S výzkumem chobotnic je však problém. Zdá se totiž, že díky své inteligenci hlavonožci úmyslně odmítají s lidmi spolupracovat. Zřejmě je to tím, že zatímco člověk je společenský tvor, chobotnice se během milionů let vývoje zaměřily na to, aby byly co nejméně nápadné. Něčeho jako přátelství nejsou bohužel hlavonožci schopni.

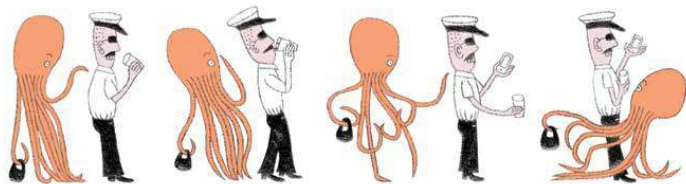
Tak prrr! Nevím tedy, jak ostatní chobotnice, ale já se přátelství s předními vědci přece vůbec nebráním! Ten večer mě to konečně napadlo: musím se podívat do světa! Do světa lidí. Z časopisů to vypadalo, že lidé o mně vědí první poslední. A já? O skutečných lidech jsem nevěděla skoro nic. Vědci se vydávají až na dno moře zkoumat mořské živočichy a nikdo se tomu nediví. Tak co by bylo zvláštního na tom, kdybych se pro jednou já, vzdělaný mořský živočich, vydala na pevninu zkoumat lidi? A co kdybych o těchto homo sapiens napsala knihu?

Rovnou jsem si sbalila kufr a vyrazila hned brzy ráno, abych stihla nějakou loď, která popluje na pevninu.

*Jak jsem žila v moři. Moji přátelé pod hladinou.
Dokonale předměty z úžasných materiálů. Čím se živí ryby.
Moje studium. Kdo jsou lidé? Časopisy, články a kniha.*

CESTA A PRVNÍ PŘÍTEL

Chytila jsem se obrovské nákladní lodi plné barevných kontejnerů. Než jsem se odhodlala vyšplhat na palubu, několik dní jsem se pod hladinou přidržovala lana a zpovzdálí zkoumala, co se na lodi děje. Nepluli jsme vůbec tak rychle, jak jsem si slibovala. Myslela jsem, že takhle pomalu pluly lodě naposledy ve středověku. Táhnout za sebou kufr a kabelku bylo čím dál únavnější. Chtěla jsem si už odložit zavazadla a dát si chapadla na chvíli nahoru. Musela jsem na palubu! Nemohla jsem ale přijít na to, co bych měla říct kapitánovi, až se budeme seznamovat. O lidech jsem toho četla hodně, ale přece jen — ještě nikdy jsem se s žádným člověkem osobně nesetkala. Hlavní teď bylo udělat dobrý první dojem, aby mě kapitán hned neposlal zpátky, odkud jsem přišla. Připravila jsem si na něj pro jistotu několik konverzačních otázek do zásoby, abych mohla použít tu, která se bude hodit nejlíp. Znáte to. Když se chcete s někým novým skamarádit, není nejlepší ztrapnit se hned na začátku. A ještě k tomu když vypadáte jako chobotnice a lidé si o vás dávno myslí, že se kamarádit vůbec neumíte.

Jednou v podvečer, když na obloze nebyl ani mráček, jsem se konečně odvážíla vylézt z vody nahoru. Počkala jsem, až kapitán vyjde na palubu, nenápadně jsem se postavila vedle něj, zadívala jsem se do dálky na širé moře a najednou jsem věděla úplně přesně, co mám říct.

„Šéfe, nedávno jsem v nějaké encyklopedii četla, že Země je kulatá. Vy takovému nesmyslu věříte?“

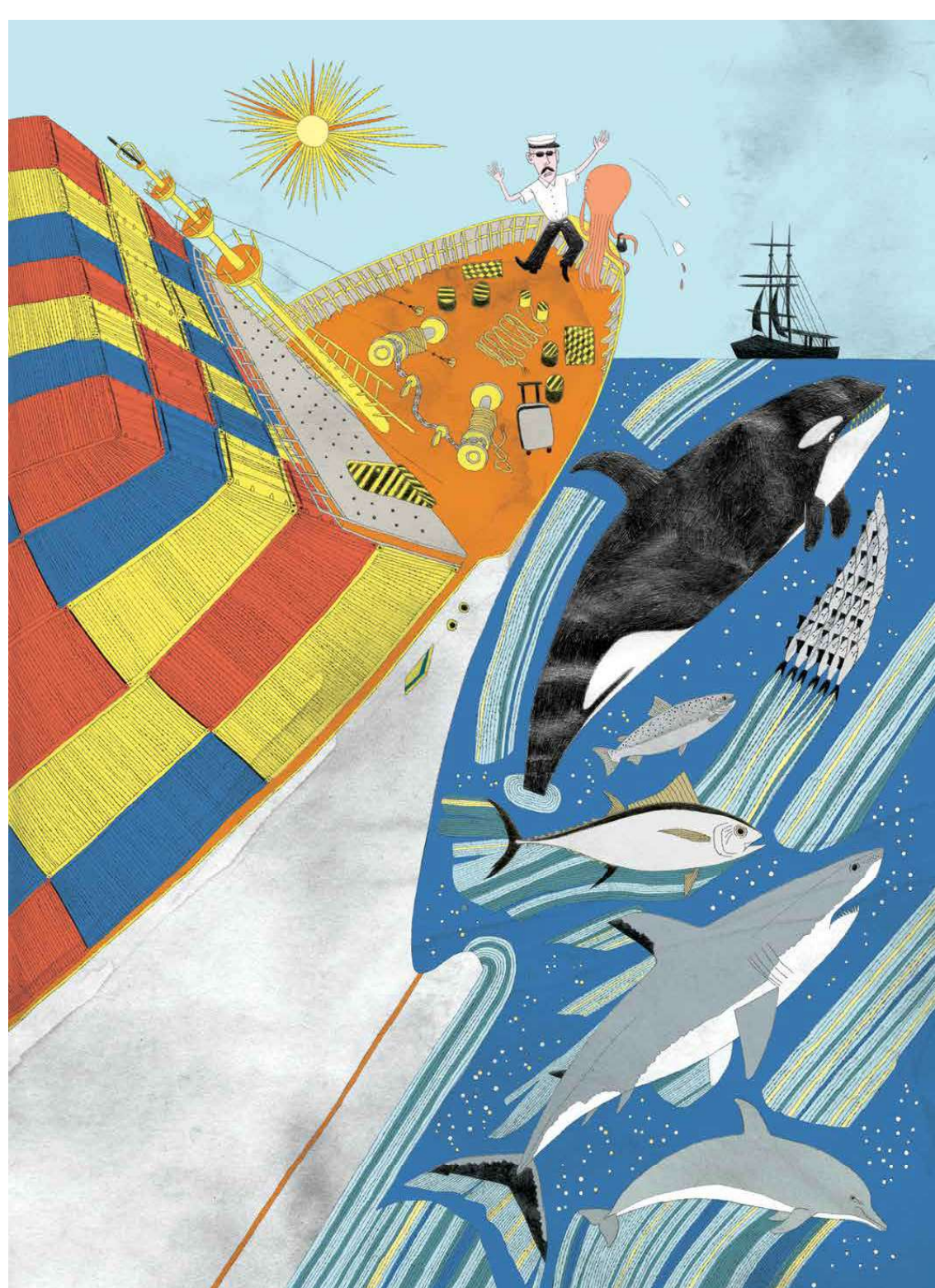
Samozřejmě jsem i já věděla, že Země je kulatá, to ví každý. Chtěla jsem ale mít jistotu, že nepoložím příliš složitou otázku. Mohlo by ho to vylekat.

Kapitán se ale stejně vylekal. Otočil se na mě, poskočil dozadu a máchl rukama, až mu kelímek s kávou a mobil spadly přes palubu. Áha... prolétlo mi hlavou. Další mobil pod hladinou. Že by vyřešení záhady, proč je v moři tolik věcí, bylo takhle jednoduché? Vždycky, když se lidé leknou, hodí něco do moře? To by se ale museli lekat strašně často... Každopádně nadosmrti nezapomenu, co mi kapitán po chvíli vyděšeného zírání odpověděl: „Rozhodně je pravděpodobnější, že Země je kulatá, než že vedle mě na palubě stojí chobotnice s kabelkou v chapadle a pokládá mi otázky.“

Kapitán se pak strašně nahlas rozesmál. A já, protože jsem byla šťastná, že se z nás tak rychle stali přátelé, jsem se rozesmála taky. Takhle jednoduché to bylo.

*Jak rychle pluje nákladní loď. Na palubě. Jak se nejlépe seznámit.
Země je kulatá. Původ věcí v moři. Chobotnice s kufříkem v chapadle.
Rozesmála jsem se.*

PŘÍSTAVNÍ MOLO

Pluli jsme ještě několik týdnů. Za tu dobu už jsem znala celou naši posádku jménem. Měla jsem spoustu času pozorovat tyto zaměstnané jedince a vlastní poznatky o lidském druhu jsem si samozřejmě zapisovala. Taký jsem se dozvěděla, že v těch obřích kontejnerech, co vezeme, se převážejí hlavně nové mobily a spousta tenisek, které se budou prodávat v obchodech. Jestli budu chtít tenisku na každé chapadlo, musím si koupit rovnou čtyřvery boty. To si ještě rozmyslím, jestli utratit tolik peněz, když můžu chodit bosa jako doteď.

Jednoho rána jsme konečně dorazili do přístavu.

Abych pravdu řekla, představovala jsem si to celé trochu jinak. Myslela jsem, že když velká loď připlouvá ke břehu, v přístavu čekají stovky lidí, aby náležitě přivítaly statečnou posádku. Očekávala jsem, že nám na uvítanou bude hrát nějaká divoká kapela, stánkaři budou prodávat smažené sardinky v papírových kornoutech, námořníci budou vyhazovat čepice do vzduchu. Doufala jsem, že na konec té velké slávy vystoupí náš kapitán na nějaké pódium, utíší pouhým kývnutím hlavy jásající dav a řekne třeba: „A nyní bych vám rád představil někoho, koho jsem potkal na cestě oceánem. Někoho velmi výjimečného. Vzdělanou a bystrou osobu, jejíž názory a životní styl pro nás mohou být tolik inspirativní. Tvora, o kterém jsme si dodnes povýšeně mysleli, že není schopen přátelství. Přivítejte prosím potleskem tuto... moudrou chobotnici, která se po dlouhém váhání odhodlala přijít mezi nás lidi a zblízka a na vlastní oči se podívat, čím se celé dny zabýváme a jestli být člověkem je opravdu tak skvělé, jak se z hloubky mořského dna může zdát.“

Ve skutečnosti to ale celé proběhlo trochu jinak. Nakonec jsem se totiž s kapitánem ani nestihla rozloučit. Jak jsme se blížili k přístavu, čím dál častěji telefonoval a měl pořád spoustu práce. Při vystupování z lodi jsem ho úplně ztratila z dohledu a po chvíli zmatečného pobíhání jsem se musela smířit s tím, že stojím sama se svým kufrem uprostřed obřích betonového mola plného lodních kontejnerů... a nikdo se o mě nestará. Takhle vypadá můj slavný vpád do světa lidí? Kdyby chobotnice uměly plakat, asi bych se neudržela.

Naštěstí mě můj dosavadní život mezi podmořskými predátory naučil improvizovat. A víte co? Svítlo sluníčko, což pro někoho, kdo dosud žil na dně moře, není úplně málo! Všude byl hrozný hluk, nákladní auta jezdila tam a zpátky, jeřáby vykládaly kontejnery z naší lodi.

Málem mě zajel nějaký vozík bez řidiče. Vyšplhala jsem na jeden jeřáb, abych se trochu porozhlédla kolem a rozhodla se, kam půjdu dál.

A když jsem vylezla až nahoru a poprvé jsem uviděla celé město svrchu, musela jsem uznat, že nic tak krásného jsem v životě nespatřila. Četla jsem si knihy o moderní architektuře, ale ještě nikdy mě z něčeho nezašimralo v chapadlech.

Posádka nákladní lodi. Co je v kontejnerech. Kolik potřebuju tenisek. Přivítání v přístavu. Kdyby mohly chobotnice plakat... Co mě naučil můj dosavadní život. Setkání s moderní архитектурou.

